

Nagyváradai Estilap

Szerkesztőség :
Károly herceg-utca 6. sz.

Szerkesztésért felelős :
MARTON MANÓ
főszerkesztő

X. évfolyam
16. szám

Kiadóhivatal :
HEGEDÜS HIRLAPIRODA
Bul. Reg. Ferdinand

Oradea—Nagyvárad
Péntek, 1928. január 20.

Lesz-e kormányváltozás ?

Bukarest politikai szenzációt vár

— Budapesti tud. távirata —

A nagy politikai színjáték újabb felvonása még nem kezdődött meg, de mindenki tudja, hogy szenzáció készül a függöny mögött. Most még csak a kulisszákat állítják be, előkészítik a diszleteket és a közönség, — Románia népe — feszült figyelemmel várja az előadás izalmait. Valami készül, valami van a levegőben. Politikusok találkoznak, tárgyalnak, paktumokat kötnek. Bukarestben régóta tapasztalt elevenséggel hullámlazik az élet. Mindenki jelen van és várja, mi lesz? A pártkörök, a klubok, a politikai kávéházak termében nyüzsgönek az alvezérek, a jelöltek és kombináltak mindig és mindenütt láthatók. Itt egy aktív miniszter, ott egy ellenzéki vezér, egy beavatott, egy újságíró, egy bankár, egy államférfi. Nevek kerülnek forgalomba, amelyeket alig ismernek, kombinációk, amelyekről még a legbeavatottabb politikusok sem tudják, hogy komoly forrásból származnak-e?

A napokban Maniu találkozott Jorgával. A sajtó ezernyi variációval színezte ki ezt a vizitet. Miről beszélhetett ez a két államférfi? — Megállapodtak, — írja az ellenzéki sajtó, megteremtették az új kormányzás alapelveit.

— Nem kell komolyan venni őket, — replikáznak a liberális lapok, — nem kormányképesek és az ő találkozásuk semmiféle befolyással nincs a kormány helyzetére.

Ki tudja, mi itt az igazság? Sokan terminusról is beszélnek és pozitív formában jóslják be a legközelebbi jövő szenzációs fordulatait. Terminus? Ez az, amiben nem hisznek a komoly politikusok. Lehet, hogy fog jönni valami, de váratlanul, meglepetésszerűen, és semmiesetre sem úgy, ahogy kombinálják. A román belpolitika mindig a gyors változások lehetőségét jelentette. Egyetlen éjszaka bukott meg az Averescu-kormány, épen akkor, amikor a legerősebbnek érezte magát. Nem hagytak időt arra, hogy összeszedje magát és védekezze.

Tehát gyors kormánybukás? A világért sem. Még a politika kuruzslói sem merik ezt hirdetni. A változásnak számtalan formája lehetséges és maga a liberális párt sem zárkózik el egy radikális kabinetreform elől, amely alkalommal hét-nyolc miniszteri tárca is gazdát cserélhet.

Nagyon nehéz jósolni, legalább is komoly formában, mert az erőviszonyok még nem alakultak ki teljesen. — Bratianu Vintila erősen tartja

magát és az ő táborkara, az ország legnagyobb politikai és gazdasági hatalma még érintetlen. De már magában a pártban is van ellenzék. Nem is egy, hanem több. Nem szervesen összetartozó csoportok, hanem csak irakciók, árnyalatok. Önmagukban véve nem jelentősek, de a változásoknál nem lehet figyelmen kívül hagyni őket.

És Maniuék erősebbek, mint valaha. Kilenc esztendei várakozás után velük tarta-

nak mindazok, akik tudják, hogy egyetlen kormány sem örökéletű. Hatalmas fegyverük a külföldi kölcsönnel szemben való állásfoglalásuk, amely már direkt akciónak látszik. És most Jorga is hozzájuk csatlakozik, azzal a nagy politikai és erkölcsi energiával, amelyet képvisel.

Lábhoz tett fegyverrel várakozik a generális, az ősz Averescu, aki mindig posszibilis és sohasem lehet tudni, mikor kezd offenzívába. Kik állnak mögötte? Nem látni tisztán...

És lélegzetvisszafojtva várja Románia népe az új felvonást. Mi lesz? Mikor kezdődik? Talán már holnap, talán hónapok múlva? De jönni fog, mert bizonyos, hogy a kulisszák mögött készül valami...

Bolsevizmus, új háború és amerikai gyarmatosítás vár Európára

Egyetlen megoldás: Pan-Európa! — Sauerwein cikke a „Le Matin”-ben

— Az Estilap eredeti távirata —

Párisból jelentik: Jules Sauerwein, a világszerte ismert francia újságíró cikket írt a „Le Matin”-nek Pan-Európáról.

Megállapítja Sauerwein azt, hogy szükségszerűen be fog következni az Európai Egyesült Államok szövetsége, mert különben Európa elpusztul. — Európát bolsevizmus, új világháború és amerikai gyarmatosítás fenyegeti.

— Ki kell terjesztenünk, — írja Sauerwein — a loarnói szerződést egész Európára és meg kell teremteni az európai államok vámunióját. Ha Európában kisebb államszövetségek alakulnának, mint például; francia-belga, továbbá cseh-román-jugoszláv, akkor az említett országok körül lévő államok könnyebben csatlakoznának a szövetséghez.

Eddig Sauerwein cikke, amely kétségtelenül érdekes azért, mert a Le Matin, a jobboldali francia körök véleményét szokta kifejezni. Amde az, amit Sauerwein, az ál-

lamszövetségekről ír, az feltűnően emlékeztet Benes dr álláspontjára és ezért Európa sok helyén természetesen nem találkozhatik helyesléssel.

Jön a fagyhullám!

Visszatért a tél

Néhány napi verőfényes tavaszi időjárás után megint hirtelen fordulattal nálunk is beállott a tél, amely makacsul követeli vissza jogait.

Európa legkülönbözőbb részeiből megint hideghullámokat, havazásokat jelentenek. A budapesti időprognózis hőmérséklet és havazást jósol. A Skandináv-félszigetet már elérte a fagyhullám, Svédországban 34 fokos hideg van.

Nagyváradon is megfordult az időjárás. Ma reggel barátságatlan

köd fektet rá az egész városra. A tegnap még verőfényes tavaszi ég elborult és a hideg érzékenyen emelkedett. Minden jel arra mutat, hogy el kell készülnünk az idei tél — remélhetőleg legutolsó — kegyetlen rohamára.

Mint Milánóból táviratozzák, tegnap olyan átláthatatlan sűrű köd ereszkedett a városban, amilyenre emberemlékezet óta nem volt példa. Ebben a ködben rengeteg baleset történt, az összeütközések szinte félóránként követik egymást. Egy autóbusz és egy bérkocsi összeütközött és a kocsi meghalt.

Egy másik kocsi lovával és kocsijával együtt a csatornába zuhant, ahonnan csak nagynehezen lehetett kimenteni.

Egy magánautó egy zsúfolt autóbusszal ütközött össze. Az autóbusz sofőrje meghalt, a másik sofőr súlyos koponyatörést szenvedett.

Tizennégy egyetemi tanár kilép a liberális pártból

Bukaresti tudósítónk telefonálja: Politikai körökben erősen tartja magát az a hír, hogy tizennégy egyetemi tanár, aki eddig a liberális párt legodaadóbb híve volt levelet intézett Vintila Bratianuhoz, közölve kilépésüket a pártból. Hír szerint az egyetemi tanárok a nemzeti-parasztpártba fognak belépni.

?? HARRY PIEL ??

Banketti Cuza lisztelére

— Bukaresti tud. táv. —

Január 24-én banketti lesz Jasiban Cuza professzor lisztelére, abból az alkalomból, hogy az egyetemi tanszékről nyugalmába vonul.

Cuzaának ama barátai, akik hívei annak, hogy a Keresztény Nemzeti Védelem Ligájának (L. A. N. C.) tagjai közt békesség legyen, élénk tevékenységet fejtenek ki most a banketti előtt azért, hogy ebből az alkalomból politikai tiltást rendezzenek.

Igy aztán a jasi-i banketti azoknak az ünnepe lesz, akik Cuzaát a Liga (L. A. N. C.) átszervezésében követni akarják.

Csak ma és holnap látható a Cigánybáró

Minden reklámnál többet jelent az, hogy a Cigánybáró fi moperett a nyolcadik napon is olyan zsúfolt házak előtt perog le, hogy százan és százan maradnak jegy nélkül egy-egy előadástól. Eppen ezért még egy nappal meghosszabbította a Heyman szinkör a Cigánybáró játsszani napját és így még ma és pénteken is látható e szenzációs sikerű film mindenkor díszelőadásban, kórussérettel és táncbetétekkel. Siessen mindenki jegyét megváltani. Jön: Harry Piel jubileárius filmje a Barre Ciklus. Jön!

Acetilén -- mint narkotizáló szer

Az orvostudomány legújabb vívmánya

— Saját tudósítónktól —

Az orvostudomány egyik legnagyobb problémáját sikerült megoldani a legutóbbi időben: feltalálták a teljesen hatástos, ártalmatlan érzéstelenítőszer, mely az operáció alkalmával sokkal hasznosabbnak látszik, mint a kloroform és az éter, amelyeket eddig alkalmaztak. Még a laikusok is tudják, hogy ezek az érzéstelenítő szerek állati, vagy nővényi sejtekből származó erős mérgek, amelyek a paciensnek különböző működési zavarokat idéznek elő. Az orvosok már régóta gondolkodnak azon, hogy mivel lehetne ezeket a végeredményében ártalmas narkotikumokat helyettesíteni. Most aztán a világsajtó népszerűsít egy új találmányt, a mely két belga tudós, Cheimans és Bouckaert világhírű sebészeknek köszönhető. Érdekes, hogy a találmány már hosszú évtizedek óta ismeretes az egész világban, alkalmazzák a gyárosok, az iparosok a laikusok, csak éppen az orvosok nem gondoltak rá.

Ez az új narkotikum nem más, mint az acetilén.

Az acetilénnel eleinte kutyákon kísérleteztek és nagyszerű eredményeket értek el. A két belga sebész azonban mintegy ötven esetben embereken is kipróbálta

és pedig tökéletes sikerrel. A betegekkel 80 százalék acetilént és 20 százalék szénsavat lehetettek be és pedig minden ellenállás nélkül.

Két-három perc alatt már elértek a teljes érzéstelenítést és az izomfeszültség enyhülését. Az egész operáció a azt a paciensnek teljesen szabályszerűen, nyugodtan lekeztették.

arc kifejezésük nem változott, pulzusuk normális volt.

Az a határozott vélemény alakult ki, hogy a mérge hatása a legcsekélyebb mértékben mutatkozik. Éppen úgy,

a felébredés is gyorsan, minden kellemetlen utókövetkezmények nélkül következett be,

ami pedig a kloroform és éter-narkózisoknál sohasem érhető el.

Az új rendszernek csak egy hibája van: rendkívül finom műszereket, nagyon tökéletes technikát követel. Azon kívül arra is nagyon kell vigyázni, hogy az acetilén rendkívül gyúlékony és könnyen robbanó anyag, tehát veszélyes vele bánni. Ezt különben már a világítási iparban is tapasztalták. Másrészt azonban annyi előnye mutatkozik az új altatószernek, hogy valószínűleg meg fogják találni a módját és pedig a legrövidebb idő alatt, hogy minden veszély nélkül sikeresen alkalmazzák a sebészetben.

Matiné az Apollóban

Vasárnap, 1928. január
22-én d. e. 11 órakor

Sans-Souci malom

A szezon legnagyobb
sikert aratott filmje

Figyelje a Heyman szinkör premier matiné műsorát

Pat és Palachon

mint

Don Quijote

és

Sancho Pansa

Cigánybáró

a legnagyobb siker

Heyman Szinkör

SZÍNHÁZ

HETI MŰSOR:

Csütörtök: Templom egere, újdonság. A bérlet. Sorozatszám 25.

Péntek: Templom egere. B bérlet. Sorozatszám 26.

Szombat délután 4 órakor: Szombatesi hölgy.

Szombat este: Templom egere. C bérlet. Sorozatszám 28.

Vasárnap délután 3 órakor: Mesék az írógepről. Sorozat szám 29.

Vasárnap délután 6 órakor: Oroszország. Sorozatszám 30.

Vasárnap este fél 9 órakor: Cirkuszhercegnő. Sorozatszám 31.

— Ma este a Templom egere bemutatója. Fodor László nagyszerű vígjátékának, amely a budapesti Vigaszínházban sorozatos előadásokban megy, ma este lesz a bemutatója. Ez a kedves mesevígjáték a legfogosabb előkészítéssel és a legjobb szereposztással kerül nálunk is színpadra. A Templom egere ma este A, holnap B bérletben lesz műsoron, míg szombaton este C bérletben kerül előadásra.

— A Szombatesi hölgy, mérsékelt helyárakkal. Ez a szellemes és mulattató vígjáték lesz műsoron szombaton délután 4 órakor, mérsékelt helyárakkal. A címszerepben Kaszab Annával.

— Vasárnap délután két előadás Mérsékelt helyárakkal két előadás lesz vasárnap délután a színházban. Három órakor a Mesék az írógepről című operett újdonság kerül előadásra s utána délután 6 órai kezdettel az Oroszország című látványos drámát játssza a prózai együttes.

— A Cirkuszhercegnő reprizé. Kálmán Imre világhírű operettje, a múlt évi szezon sláger újdonsága, kerül reprizre vasárnap este a színházban. Ennek a darabnak a múlt évben is óriási sikere volt s a mostani repriz iránt máris nagy az érdeklődés.

Tudja mi a

Klu-Klux-Klan

??????

nézzé meg a

HEYMAN SZINKÖR

vasárnapi matinéján

Erdekes, izgató, látványos

PROZGOSZÍNHÁZUNK MŰSORA

Filmpalace Sas-palota

Ma

5, 7 és 9 órakor

M. Herzog híres regénye
**Net Wiskottens
lu**

8 felvonásban

A főszerepben: Harry Liedtke,
Hollay Kamilla, Mally Deilschaff,
Hans Brausewetter, Herman Picha

Uj Filmpalace hirdató

Jön

Tingli-Tangli

Dolly Davis, Igá Sym és a német
orchestra

Heyman-Szinkör

Ma

5, 7 és 9 órakor

Cigány- báró

Lya Mara — Verebes Ernő

A táncokat Lendvay Böske
mutatja be

Jön:

Mi is hát a házasság

Allred Abel, Paul Richter,
Verebes Ernő

Apolló-Filmszínház

Ma, csütörtökön

5, 7 és 9 órakor

Lovag, vagy bandita?

Romantikus

Kalandtörténet 8 felvonásban

A főszerepben:

Sandra Milovanoff, Maurice Schütz

Jönnék:

Pat és Palachon

Don Quijote

A PÉKMÜHELYEK KÖZTISZTASÁGI RAZZIÁJA UTÁN

Hogyan kellene javítani a váradi sütődék állapotain?

Munkaadók és munkások fellogása az éjszakai üzembről — Mit mond a közönség

A közvélemény természetesen nem tud egykönnyen napirendre térni azok felett a sajnálatos események felett, amelyeket az Estilap a pékműhelyekben lefolyt razziákkal kapcsolatosan megírt.

Az Estilap munkatársa tegnap délután a munkaadók, a munkások és a közönség iöflogásának megismerése céljából fölkereste azokat a helyeket, ahol precíz fölviágosításokat kaphatni arra vonatkozóan, miként lehetne megoldani ezt a kérdést, hogy a váradi pékműhelyekben a munkabeosztás olyan legyen, hogy a szociális követelményeket szem előtt tartva, egyaránt megfeleljen a munkaadó és a munkás érdekének, amellyel pedig kielégítse a közönség kívánságát is.

Ma délután különben egy értekezlet fogja letárgyalni azokat a kérdéseket, amelyekkel ezt a nehéz és rendkívül fontos problémát megoldani lehet. Holnap pedig egy küldöttség keresi fel Puticin Traján dr rendőrprefektust, aki elé a munkaadók és munkások küldöttsége kész propozícióval megy.

Nekünk már most rendelkezésünkre állanak azok az adatok, amelyek a kérdés megoldási módját tartalmazzák. E helyen ismeretjük a munkaadók és a munkások álláspontját, amely első sorban is az

éjszakai munka teljes beszüntetésére vonatkozik.

Ugy a munkaadók, mint a munkások elképzelhetetlennek tartják azt, hogy a pékműhelyekben és sütődékben estétől reggelig szüneteljen a munka. Véleményünk szerint ez teljesen fölösleges, mert hiszen a kérdést meg lehet oldani a következőképpen is:

A prefektus rendelkezéssel adja ki azt, hogy a pékműhelyek és sütődék este 12 óráig dolgozhassanak. Ez által sikerül biztosítani a másnapi szükségletet és amellyel reggel korán friss kenyérhez és fehér süteményhez juthat a közönség.

Ejtel tizenkét órákor az összes üzemekben beszüntetendő a munka és reggel újra ragyogó tiszta, fölmosott műhely fogadják a munkások másik csoportját, amely hat órákor kezdésé a munkát.

Ez a csoport reggel hattól délután 2 óráig dolgozna és ezzel a beosztással a termelés egész nap csaknem minden fenakadás nélkül akadálytalanul folyhatna.

Azoknak a munkásoknak, akik éjtel 12 óráig dolgoznak, másnap természetesen pihenőjük van, úgy, hogy ez által a szociális szempontok le érvényesíthetők lehetnének.

Ez vonatkoznék a munkaadók a munkások közötti viszony szabályozására és értesülésünk szerint ezt már

mindkét frakció képviselői elvben elfogadták.

A közönség, amelynek véleménye ebben a kérdésben csaknem ugyanolyan fontossággal bír, mint a munkaadók és a munkásoké, szívesen hozzájárul a maga részéről egy olyan megoldáshoz is, hogy igényeit kissé leszálítva, nem követeli azt a ropogós, trissen sült kenyeret, kiflit és zsemlet, viszont követeli, hogy a hatóságok az összes érdekek és szempontok figyelembevételével

gondoskodjanak a sütődék és műhelyek rendbentartásáról.

A publikum részéről nem lehet közömbös, sőt igen fontos, hogy hétfőn reggel, mikor hetipiac van, az eszelegetes vasárnapi üzemszünetelés folytán ne kaphasson ilyen elsőrendű élelmicikket.

~~~~~

A néma színház

Az első előadás, amelyet nem tartottak meg, mert nem volt publikum

Hát végre elérte a színház is a célját: belekerült a társadalmi érdeklődés központjába. Beszélnek róla mindenütt, az egész városban, sőt a város határain túl. Bukaresti lapok hasáboakat írnak róla és a támadások pergő tűzében ielcsillámlik a hülen és indolens közönség érdeklődése. Ne tessék hinni, nem a színház iránt, hanem a színház körül hullámozó szenzációk iránt. A közönség — az negmaradt a réginek. Kivülről nézi az eseményeket, talán meleg részvételt is érez az igaztalanul meghurcolt és egyenlőtlen erővel vedekező szinigazgatóval szemben, érdekelni kezdi maga a színház is, de az előadásokra nem kíváncsi. — Megtörtént az első lépés lefelé a lejtőn: a színház kapui zárva maradtak, elnémult a nagyváradi magyar szinpad, mert annyi közönség sem volt a szenzációs és izgalmas Broadway-nek, amennyiből a tüzoltókat ki lehetett volna fizetni.

A tegnapi némaságnak sokkal szörnyűbb hatása van, mint ahogy azt első pillanatban gondolni lehet. Precedenssé válhatik. Megtörténhetett az Nagyváradon, a legfejlettebb kulturájú és egyik legnépesebb erdélyi magyar városban, ahol valaha a színház szívügye volt minden kulturembernek, — igen, megtörténhetett az, hogy nem lehetett előadást tartani.

Megtörténhetett az, hogy a

A tárgyalások során ez a körülmény is igen fontos és véleményünk szerint vasárnap éjszaka nem szabad felfüggeszteni a termetést.

Ezek azok a feltételek, amelyekkel holnap délelőtt a prefektus előtt megjelenő deputáció is azonosítja magát és reméljük, hogy néhány nap leforgása alatt már csaknem valamennyi váradi pékműhelyben a közegészségügy összes szabályai és rendelkezései szigorúan fognak érvényesülni.

E helyen említjük meg, hogy a tisztifőorvosi hivatal jelentése szerint ugyancsak nem merült föl semmi kifogás a közegészségügy és a köztisztaság szempontjából az Erzsébet kenyérgyár Cuza Vo-da (Szacsavay) utca 44. szám alatti üzeme ellen sem. Itt is teljesen villanyerőre van berendezve az üzem, amely természetesen állandóan tisztán kezelhető és jókarban tartható.

~~~~~

publikum nem vette pártfogásába a saját színházát és a saját szinigazgatóját, épen akkor, amikor a legjobban rá volt utalva és cserben hagyta, ahelyett, hogy tüntető melegséggel, rokonszenvvel állott volna vedelmére.

A közönség... Hiszen tudjuk és elismerjük, hogy a közönség sem áll sokkal jobban, mint a színház. A szinpad mindig az élet tükré volt

De mi mégis optimisták voltunk s azok is maradtunk. Hiszük, hogy ezekben a nehéz napokban, amelyeket tulzás nélkül lehet történelmi nevezetességűnek is nevezni, megegyszer és utóljára felbuzdul az áldozatkészség abban a közönségben, amelynek jórésze évek óta hülen a nagyváradi magyar szinpadhoz.

Hiszük azt, hogy a tegnapi néma este fenyegető mementó marad mindenki számára és úgy fekszik rá minden nagyváradi ember lelkiismeretére, mint a gomolygó és átláthatatlan téli köd. Ebből a némaságból megtanulhatja a publikum, hogy a színházzal szemben nem lehet közömbösen viselkedni. Meghozni érte a végső áldozatot, mégha utolsó erőfeszítésbe kerül is. Sohasem volt ez olyan fontos, mint épen most. A támadásokkal szemben csak a nagyváradi közönség tudja megvédeni színházát. Ha a publikum megint szívügyének tekinti, úgy, mint valaha régen, a magyar szót a nagyváradi szinpadon, nem feltűjük a színházat: győzelmesen patlog róla vis-

szá minden támadás, bárki intézi is az offenzívát. De a néma színház a támadóknak ad igazat.

A teljes elpusztulást, — amelynek első mementója volt a tegnapi váratlan szünet. A nagyváradi közönségtől függ minden: elérkezett a legkomolyabb perc...

~~~~~

Móra Ferenc

Budapesten most gyűjtötték teljes kiadásba műveit, ugymint Jókainak, Mikszáthnak, Herczeg Ferencnek. A magyar irodalom épenugy első helyre állította, mint a felsoroltakat és Móra Ferenc lett a Gárdonyija a ma élő magyarságnak. Kalamárisából kifogyhatatlan a tinta, olyan termékeny és szellemileg dúz televényéből, akár az alföldi rónaságból úgy fakad föl színesen, izesen a teljesedő magyar élet.

Móra Ferenc látogatásával tiszteli meg rövidesen Nagyváradot. Egy jótékony célú estélyen lép föl és alkalma nyílik mindenkinek megismernie a legújabb és legmagyarabb elbeszélőt, aki írásaiban a nemzeti sajátosságok mellett mindig megtudta őrizni és fel tudja villantani az igaz emberi hangot. Móra Ferenc zengő mozdulataiban a ma élő magyarság beszél. Nagyváradi vendégszerelése bizonyosan nemcsak már régi híveit gyűjti egybe, hanem azokat is, — akik megakarnak ismerkedni a magyar írás egyik legérdekesebb és legegényibb irodalmi nagyságával.

Elysee-Palota

(Katholikus Körben)

Ma 5, 7, és 9 órákor

Vörös malom

Főszerepben: Marion Dawies

Pazar kiállítás

PREMIER

Kedvezményes jegyek érvényesek

Jön Jön Jön

CHANG

A dzsungel éposza

* Ötvenezer német munkás sztrájkol. Berlinből jelentik: Halle a. d. Sale környéken hatalmas fémipari sztrájk tört ki. Ötvenezer munkás sztrájkol.

Mi is hát az a CHANG?

Két vakmerő ember ellundult Siám belsejébe és kalandjaikról filmfelvételeket készítettek. Mindenki tisztában van vele, hogy ez nem egy előre kidolgozott filmtéma lesz, mindenki elgondolhatja, hogy mennyi haláltmegvető bátorság kellett ahhoz, hogy a dzsungel belsejében, vadállatok között eltöltött éjek és napok után egy filmet készítsenek. Itt nem az anyag került pénzbe, itt az emberek bátorságát kellett a guruló aranynak megfizetni. A dollárok hazája nem volt szűkkeblű. — 500.000 dollárt fizetett a filmért, a jogért és megnyitotta vele Európa legszebb színházat, a párisi Paramount színházat.

Az emberek tomboltak. Pergeti a film, de az izgalom mindinkább nőtt. A szépen elkészített párisiak drukoltak a feketékért, a laok ártatlan csöppségéért, akik áldozatul estek annak az irtó harcnak, amit az amerikai puskák sem tudott megakadályozni. A siámi gyereket felfalta a hiéna. Borzalmasabb valóságot még nem vettek filmre. Ismételtük, ez nem színpadi trükk, ez maga az élő valóság.

Most pedig eláruljuk, hogyan vették ezeket filmre. Ástak egy mély gödört, abba elhelyezték a felfelvő gépet és a gödört beborították emberderék vastagságú gerendákkal, mert félték, hogy az elefántok keresztül gázolnak rajtuk.

Megmenekültek és megöröközték az őserdő tragédiáját az utókor számára.

Cigánybáró ma és holnap utoljára a Heuman szinkörben

Január, február hónapban hozza az új slágereket
ELYSEE-PALOTA

CHANG

A dzsungel eposza

ORLOW

Filmoperett
Petrovich Szvetislav
Vivian Gibson

Hotel Imperial
Pola Negri

ANTONIA

Lili Damita

Heidelbergben
vesztettem el szíve-
met Énekes operettfilm

Halállelő

Ronald Colman

Egy titokzatos gyilkosság regényes felfedezése

Ritka levélbélyegek vezettek a helyes nyomra

Jones, londoni bélyeggyűjtő nem régiben két ritka ausztráliai bélyeget talált az egyik londoni bélyegkereskedőnél. A bélyegért két angol fontot fizetett és az új szerzeményt borítékostól hazavitte. Odahaza nagy meglepetésére, az egyik borítékban két levelet talált. Az irások 1897-ből származtak és John Ellington fenyegetéseit tartalmazták. Betti Canning, egy kereskedő felesége ellen. Az egyik levélben Ellington megfenyegeti az asszonyt, hogy

megöli, ha a köztük fennálló viszonyt megszakítja.

A másik levélben a férfi találkozóra hívja meg az asszonyt a Rózsaszigetre, hogy ott elsimítsák a köztük felmerült nézeteltéréseket és újból helyreállítsák a régi barátságot.

Jones, a bélyeggyűjtő, álmélkodva olvasta a leveleket. A Canning név olvasásakor

régi, szomorú emlékek éledtek lelkében.

A Jones család az ausztráliai Sidneyből származott és onnan került Angliába. A család egyik tagját

Cannings-t a sidney-i bíróság halálra ítélte hitvesgyilkosság miatt.

Az eset akkoriban hatalmas szenzációt keltett és a gyilkosság a

dusgazdag és nagytekintélyű család hírnevére károsan hatott. Jones emlékezett arra, hogy

a gyilkosságot a Rózsaszigeten követték el ugyanott, — ahová levélben találkára hívja az asszonyt John Ellington.

A levelek tartalma és a gyilkossági ügy között összefüggést sejtett és jelentkezett a rendőrségnek.

London és Sidney között megindult a levélváltás és a rendőrségi nyomozás rövidesen szenzációs eredményre vezetett. Kutatni kezdtek a Rózsaszigeten azon a részen, ahol annakidején a meggyilkolt asszony holttestét megtalálták és nem messze a gyilkosság színhelyétől

férjicsontváza bukkantak egy beomlott pince odájában.

A csontváz mellett heverő írásokból megállapították, hogy a holttest John Ellingtonéval azonos. Mellette hevert a revolver, amelyből két lövedék hiányzott. Az egyik, amellyel az asszonyt ölte meg a másik, amelyet a szívébe röpített, miután szerelmese életét kioltotta.

A halálraítélt Cannings-t, akinek büntetését időközben életfogytiglani gályarabságra enyhítették, — természetesen azonnal szabadon bocsátották.

SPORT

Romániában először Nagyváradon lesz fedett pályán tenniszverseny

Nagyváradon a tenniszsportnak van a legtöbb híve. A tennisz rajongóinak buzgalma megcsinálta Románia első fedett pályáját, — amely az Atlantic-mozgó kiválóan alkalmas területén nyert elhelyezést.

Vasárnap, január 22-én, délután tartják Románia első fedett pályatenniszversenyét. Ezen a meccsen egyelőre még csak a helyi legjobb tenniszesezők vesznek részt. Zissovits Lenke, Zsigmondovits Irén, Arató, Popper, Máthé, dr. Grosz, Bleyer, Velvart és még jó egynehányan. A téli tenniszmeccs iránt élénk az érdeklődés.

ELHALASZTOTTAK A NAC ÉS NSE KLUBKÖZI SAKKVERSENYT

Több ízben megemlékeztünk arról a szenzációsnak ígérkező sakkversenyről, melynek a Nagyváradai Sport Egylet mesterjátékosai között kellett volna lefolytania.

Értesítésünk szerint azonban a rendkívül érdekességi sakkmeccset, — mivel az NSE legkiválóbb játékosai közül jelenleg többen távol vannak — el kellett halasztani.

CHANG

a dzsungel eposza

Női, férfi fehérneműek, kötött kabátok, harisnyák, csipkék, nyakkendők, zsebkendők, pipere cikkek
minden elfogadható áron elárulhatók

IRIS-Áruház

Sas-palota
volt Sas-kávéház bejárat

MOZI

A FILMPALACE MÜSORA:

Csütörtök: „Hat Wiskottens fia“, Harry Liedtke, Hollay Kamilla, Mally Delschaft.

Péntek: „Hat Wiskottens fia“.

Jön: „Tingli-Tangli“, Dolly Davies, Igó Sym és a bécsi görbők.

AZ APOLLO FILMSZÍNHÁZ MÜSORA:

Csütörtök, péntek 5, 7 és 9 órák: Lovag, vagy bandita. Szombat: Premier. Pat és Patachon, Don Quijote.

Vasárnap d. e. 11 órák: Sans-Souci malom.

Vasárnap délután 3, 5 7 és 9 órák: Pat és Patachon.

Heuman szinkör

Csütörtök 5, 7 és 9 órák: Cigánybáró. Eredeti zene és kórus kísérettel. Színpadi beállítással. Táncbetétekkel. A táncokat bemutatja Lendvay Bőke.

Péntek 5, 7 és 9 órák utoljára: Cigánybáró.

Szombat: Premier! Harry Piel. Vasárnap délelőtt 11 órák: Premier! matiné Klu-Klux-Klan. Mindenkinél látnia kell. Azonkívül Ligeti Maca fölépte új táncszámmal.

Vasárnap 3, 5, 7 és 9 órák: Harry Piel.

ELYSÉE PALOTA MÜSORA (Katholikus Körben.)

Csütörtök: Vörös malom.

Péntek: Vörös malom.

Szombat: Vörös malom.

— Vörös malom ma első ízben kerül bemutatásra az Elysée Palotában. Marion Dawis, a „Habsburg Miksa“ főszereplője alakítja a Vörös malomban a kis leány szerepét. Marion Dawis már évek óta nem csinált filmet és ez az első alkalom, hogy ebben a szezonban a nagyváradai közönség elé kerül. Jön: Chang, a dzsungel eposza.

Klein és Földes címfestők

3464

Bul. Reg. Ferdinand
(Rákóczi-ut) 22. szám.

Mednyánszky Weber új Model Áruház

Vlahuta (Szt. János-utca 2. szám
(a volt cukorka-üzlet helyiségben)

Gyermekek- és női kész
ruhák, felöltők, kabátok
óriási választékban.
Végigbélelt kabátok
már 1000 leitől.

Előnyös részletfeltételek
bevezetve.

23

3

ismert szó:

Ernyőt

klam-nál

vegyen Köröspart

Egyetlen meghatott percet!

(Szigligeti emléke)

Mi van ma? Csütörtök. Szürke téli csütörtök, ha süt a nap, ha beborul kevés öröm. Még jó, hogy a színházban kedves vigjátékot adnak. Finom és mulatságos darab, a Templom egere és ha gondolunk is arra, hogy nemcsak éppen és egyszerűen szürke csütörtököt mutat a kalendárium, mégis azt kell mondanunk: hát igen, ezekben a fellegethő időkben mulassunk a színházban és mulassunk mindenütt, amint mi már itt régen hirdetjük! Örögre is, igaza van a fiataloknak, ha keserűen kitér, mi dolog az, hogy egy város savanyú képpel, vérző orral mászkál és sopánkodik, mint a fába szorult fereg? Legyen már elég csakugyan ez a nyavalyás, fanyar színkárkerülő, kávéházkerülő nagy vetibusulás! Hisz igaz, igaz, nagyon komoly viszonyok malomfővel fektüsznek szegény életünkön, de nem szabad hallatlan inerciával, védekezés nélkül odadobunk magunkat az elkeseredésnek, ahelyett, hogy felemelt fejjel és tökéddel váránk a fordulatot. Mégse szabad kétségbeesni, hiszen addig még mindig vígan mondjuk Váradon, hogy valahogy csak lesz, mert még úgy nem volt, hogy sehogyse lett volna...

Ha a szingizgató is így fogja fel a helyzetet és tudatában annak, hogy 1928. január 19-ike mit jelent éppen Váradon, ennek tudatában vigjátékot tűzött a mai műsorra (bár a Liliomfi is tehetséges kis darab), ha a színháznál is arra gondoltak, hogy félre buvai, gondolat, azt mondjuk: helyesen van, igaz. Most ne gyászoljunk. Primum vivere. Hiszen az ugyis természetes, ha semmiféle színházi kommunikáció nem is jelenti be a közönségnek, hogy ma este, amint a szép bayreuthi függöny szelődik, a rivalda lámpái elé lép ünepi köntösben egy színész vagy egy igazgató és egészen egyszerű szavakat mond, amint a pillanathoz illik. Ilyenformán valahogy:

— Engedjék meg hölgyeim és uraim, hogy mi itt, a nagyvárad színpadon egyetlen meghatott percet szenteljünk Szigligeti Ede emlékezetének. A halhatatlan magyar drámaíró, kinek génusza a váradai porból emelkedett a csillagokig, ma ötven éve virradt át az örökkévalóságba. Ma ötven éve halt meg Szigligeti, aki a magyar színpadokat tehetségével gazdagon megtermékenyítette, akinek lelke a magyar színpadokon ma is hisztien él. Fájdalmas esti órák, épp kortina húzáskor állt meg a szíve verése és mi igaz gyázzsal megdöbbenve, alázatosan hajtunk fejünket a szellem előtt... Valahogy így, ilyenformán. Egy csupán.

Nem hinnék, hogy a színháznál erről megelégednének. És aztán... ha másképp nincs, jöjjön a vidám játék!

Nagyvárad mindig kiválasztott költőjének tekintette Szigligetit, akinek évek óta hatalmas kultusza fejlődött a városban.

Egy szívdobbanásban teremtett meg a kilencvenes esztendő kedves és felejthetetlen literary gentlemanjei és fiatal hírlapírói a Szigligeti Társaságot. A Társaság ma is élénken működik és legkövetkező év május gyásznapján emlé-

kezik meg a Trónkeresők, a Cigány, a Szökött katona, a Liliomfi, a Csikós és annyi pompás magyar dráma költőjéről. Az író nevében teremtették az első szép közönyvtár, a színház is az ő emlékezetét őrizte s nevéről utcát keresztelt a város. Minden virág elébe hullott. Szobrárt országos ünneppel lepleztük le éppugy, mint az aranybetűs márványtáblát, mely szülőházát jelöli meg.

A szülőház... Szatmáry István uram háza. Örömet csak gyerekkorában talált az ősi fedél alatt. Apja papnak szánta, ő maga Szatmáry József már mint a későbbi Szigligeti Ede, orvosnak készült, aztán a mérnöki pályára lépett.

Életrajzát jól ismerjük, színész lett Színész 1830-ban! Szörnyűség! Apja kiátkozta, kitagadta, mire kénytelen volt nevét is felcserélni.

Hiteles adatok szerint Szigligeti Ede nem az a színész volt, akire áhitva várt a magyar teatrum. De amikor 1836-ban Dienes című drámájával a közönség elé lépett, már megjelent vele, akire legnagyobb szüksége volt a színjátszásnak, a tehetséges drámaíró. Neve hamarosan felverte az országot, széles skálájú talentuma páratlan termékenységgel produkált tragédiát, bohózatot, népszínművet. Volt idő, mikor intim barátság kötötte Petőfihez, akinek fiatal házas korában, mikor Julia szíve

alatt megérezte gyermekét, Síp-utcai szállásán házigazdája volt. Már akkor Szigligeti a Nemzeti Színház rendezője és titkára volt, később dramaturg direktora lett Magyarország első színházának. Száznál több darabot írt és kivételes érdeműt kell feljegyezni, hogy első volt, aki élő, lélekző, talponálló figurákat mozgatót és a szociális problémát is színpadra vitte.

Váradhoz meghatóan vonzódott és élete végéig tartotta a főkapcsolatot szülővárosával. Halála előtt pár nappal, mint egyik biográfus említi, ágyához hívta Török Kálmánt, a vejét:

— Nézd Várad! kis baj van. Azt szerettem volna, ha ott temettek el, de én mindig csak jobban, vígan voltam otthon, jobb, ha nem a siromról emlékeznek rám. Mondjátok meg majd a váradiaknak...

Egy Magyarországon halálra ítélt nyugdíjastól nem lehet követelni, hogy Magyarországiól kérjen bizonyítványt

Temesvári tudósítónk jelenti: Érdekes pere volt tegnap Ispravníc Györgynek, a temesvári vasut-igazgatóság osztályfőnökének az ítéletábla közigazgatási szekciójában.

Ispravníc az elmúlt esztendőben nyugdíjaztatását kérte, mivel az előírt szolgálati időt betöltötte. Ispravníc György már a magyar rezsím alatt is az államvasutak szolgálatában állott és mint ilyen már akkor is nyugdíj jogosultsággal rendelkezett. Az új nyugdíjügyi törvény, mely egy részében foglalkozik ezzel a kérdéssel, a 98. szakaszában kimondja, hogy mindazok az állami tisztviselők, kik előzőleg idegen állam szolgálatában állottak, csak úgy kaphatják meg az új nyugdíjtörvényben megállapított nyugdíjakat, ha az előző szolgálati állammal befizetett nyugdíjilletmény tíz százalékát

visszatérítik, illetve a tíz százalékból ötöt az igény jogosultak kötelesek befizetni, míg a másik öt százalékot az állam téríti meg.

Miután a törvény előírja, hogy az ezirányú kérvényt a nyugdíjazás napjáig okvetlen be kell adni, Ispravníc ezt még az elmúlt esztendőben benyújtotta a központi nyugdíjfépénztárhoz, kérve, hogy a főpénztár állapítsa meg a szolgálati ideje alapján azt az összeget, amit ő visszatéríteni köteles. A kérvényt a nyugdíjfépénztár

elutasította és felszólította Ispravnícot, hogy szerezzen be a Mávtól egy bizonyítványt, az általa befizetett összegről.

Az elutasítást Ispravníc György a temesvári királyi ítéletábla mellett működő közigazgatási bíró-

ságnál fellebbezte meg, amelyik tegnap foglalkozott a nyugdíjasokra nézve fontos jelentőségű kéréssel.

Ispravníc mindenekelőtt előadta, hogy

a nyugdíjtörvény 98. szakasza nem azt írja, hogy a tisztviselőnek a már befizetett nyugdíj nagyságát kell igazolnia, hanem mindössze azt, hogy a volt államhatóság tisztviselői státuszában fel volt véve,

míg a nyugdíjvisszatérítés nagyságát a főpénztár köteles megállapítani. Kijelentette, hogy a nyugdíjfépénztár eljárása kimutathatóan rosszindulatú vele szemben, mivel

el akarják ütni nyugdíj jogosultságától.

Igazolni tudja, hogy már jóval a háború előtt állami szolgálatban volt a Mávnál és a nyugdíjfépénztár mégis kötelezi őt most egy bizonyítvány beszerzésére, holott róla köztudomású, hogy ezt

nem szerezheti meg, mivel ő 1914-ben megszökött Magyarországból

és Románia területére ment és midőn Románia a háborúba beavatkozott, ő mint tiszt résztvevő Magyarország ellen a háborúban, sőt kétszer meg is sebesült. Ezért

Magyarországon a haditörvényszék halálra is ítélte,

így tehát nyilvánvaló, hogy hivatalos bizonyítványt sem kaphat.

A temesvári ítéletábla közigazgatási bírósága rövid tanácskozás után teljes egészében helyt adott a vasuti osztályfőnök kérésének s kimondotta, hogy az új nyugdíjtörvény értelmében csak a szolgálatot kell igazolnia, míg a visszatérítendő nyugdíjösszeg nagyságát a nyugdíjfépénztár köteles megállapítani.

~~~~~

Lova vagy bandita az Apollóban

A Cigánybárót még csak két napig láthatja

Mosoiu tábornok a hegyvidéki falvakban kijelentette, hogy a földadót 1928-ra 50 százalékkal leszállították

Mosoiu tábornok, aki az átszervezés előtt álló liberális kormány egyik legkomolyabb miniszter-jelöltje, mint ismeretes, nagyvárad látogatása után Vaskó és Belényes környékén a hegyvidéki falvakat kereste fel, majd Szilágy-megyébe utazott.

Utja egyik részén elkísérte Bancila-Picu János országgyűlési képviselő is, aki Mosoiu generális körutjáról a következőket mondotta munkatársunknak:

— Mosoiu tábornok a liberális párt vidéki tömegeit kereste fel, hogy ismeresse előtűk a legujabban előállott helyzetet. Egész falvak népe várta a generálist, aki elsősorban is a kormány helyzetéről nyilatkozott, amely

teljesen szilárdnak mondható.

Beszélt Mosoiu tábornok a kölcsönről is, amit a liberálisok minden nehézség legyőzésével

meg fognak tudni szerezni.

De kétségkívül falusi turájában az volt a legérdekesebb részlet, hogy bejelentette

az 1928-as évre a földadó 50 százalékos leszállítását.

Ezek után a földbirtokot adózási szempontból három kategóriába foglák osztani, míg eddig egytörőm 240 lejt fizetett a birtokos hoidankint. A földadó adókulcsát általában leszállították 20 százalékkal, míg a hegyvidékeken 30 és 50 százalék a mérséklés. Természetesen a parasztság körében ez a bejelentés óriási örömet és lelkesedést keltett.

A VÉGZETES KASTÉLY

— A Nagyváradi Estilap regénye —

(71)

IRTA: MABEL WAGNALLS

Miután a nyilvánosság e kívánságának ilyen irányban eleget tett, minden érdek és érdeklődés a király ágya felé fordult.

Hamatosan kiderült, hogy a király sebe tulajdonképpen egészen ártatlan volt, mert a fegyver, melyet a merénylet használt, egész közönséges zsebkes volt, amely a király ruháján alig tudott áthatolni. De tartottak tőle, hogy a penge esetleg meg volt mérgezve. A király egyelőre persze nagyon gyengének érezte magát s ennek az állapotnak nem túlságosan használt környezetének nagy izgalmát.

A Dauphin hívei minden lehetőséget elkövettek, hogy rábírák a királyt arra, hogy felvegye az utolsó kenetet. Ezt a ceremóniát nem azért kívánták, mert tartottak tőle, hogy a király meghal, hanem azért, hogy elbocsássa a márkinét, mert hisz megbánása jeléül ezt követelné az egyház.

Lajos nagyon jól tudta, hogy miről van szó, mert mikor már megbetegedett, úgyanezt a históriát kellett végigcsinálnia. Még nem felejtette el az imákat, amelyeket akkor mondtak, a kiemelt könyveket, a bűnbánásokat és a megbocsátásokat, melyek mind azzal végződtek, hogy Madame de Chateauroux-t el kellett taszítania magától. A szegény nőt annyira lesújtotta ez a csapás, hogy néhány hónappal utóbb meghalt. — Szegény kicsike! És aztán — mégis csak itt maradt a földön!

Most aztán nem lehetett olyan könnyen rábeszélni a királyt. — Nem ellenkezett abban, hogy meggyőzje a bűneit, sőt, hogy meg is bánja őket, de, hogy privát gyönyörűségeiről lemondjon, ez olyan dolog volt, melyet alaposan meg kellett gondolni, meg aztán másrészt meg egészen kétséges volt, vajon veszélyben forog-e az élete? Egyáltalában nem érezte magát olyan közel a sírhoz, mint azt a királyné könnyei és a papok ünnepélyessége elhitethették volna vele.

Bellevueből elhívták dr. Quesnayt s ez is azt mondta, hogy nincs közvetlen veszély. Amde az ellenpárt azt mondta, hogy dr. Quesnay — a márkiné barátja — lenne a legutolsó, — aki bevallaná, ha a szerencsétlenség közel volna. A márkiné minden híve persze nagy megvetéssel tiltakoztak e gondolat ellen, mert előre látták a Pompadour bukását (s vele együtt a magukét is), ha rá tudják bírni a királyt arra, hogy felvegye az utolsó kenetet. Éppen ezért minden rendelkezésükre álló eszközzel küzdöttek, hogy a ceremóniát, amennyire csak lehetséges, elhalasszák.

A király egyik fülébe biztató szavakat suttogtak, az állapotáról és a hamaros gyógyulásáról, míg a másik fülébe a gyóntatója sáptározott.

— Nincs ideje már a meggondolásra felség! A lelki üdvé forog kockán!

Lajos azonban nem volt olyan hangulatban, hogy a lelki üdvére gondoljon. Milyen kár, hogy a metzi megbánást nem tartogatta mostanra. Hisz olyan tökéletes megbánás volt. Valahogy nagyon kellemesen érezte magát, mikor az akkori érzései őszinteségére gya-

dolt. Persze akkor sokkal hosszabb ideig volt beteg s gyengébbnek is érezte magát, mint most. Nagyon nehezen tudta volna elhatározni magát és sehogy sem szánta el magát arra, hogy kimondja a végzetes szót. Ma még nem akarta megtenni, talán holnap, hisz holnapig csak még él... Azzal ő felsége befordult a falnak és az igazak álmát aludta.

Este és az éjszaka folyamán az udvaroncok határozatlan viselkedésén és izgatott aggodalmán meglátszott, hogy mindenképpen azon iparkodnak, hogy őt, bármint hulljon is a kocka, a győztes fél oldalán álljanak... Ha a király közeli halála bizonyos lett volna, akkor egyetlen köszöntését se kellett volna fogadnia Marquise de Pompadournak, mikor lakosztályából a királyi kápolnába ment (ahol misét és könyörgést mondtak a király életéért).

Mivel azonban nem volt még bizonyos, hogy elveszti-e a hatalmát, csak a legkevesebben merték nyíltan megsérteni. Époly kevéssé volt azonban tanácsos, hogy mások előtt udvariaskodjanak vele, ha azt akarták, hogy szükség esetén a Dauphin pártjához számítsák őket.

Egyetlen kivétel volt ebből a zavarból, ha elkerülték a vele való találkozást. Akik ezt nem tehették meg, önkénytelenül is kevéssé mélyen hajoltak meg előtte, s szűkszavúbbak is voltak, mint máskor.

Ezen a reggelen a márkiné a nagy lépcső aljában Monsieur Machaulttal találkozott s éppen meg akarta szólítani, de ő tovább ment a Salle des Ambassadeurs felé. Vajon tényleg nem látta-e meg?

A király az éj nagy részét ébren töltötte. Lassan teltek az egyhangú órák s a király gondolatai, amelyek egyébként is buskomorságra hajlottak, egyre borusabbak lettek. A pap idegesítő, terhes mormogása, mert hisz szakadatlanul pörgette az olvasóját, a lecsavart lámpa, mely úgy pislogott rá, mint egy félig nyitott szem és mintha a halálra leselkedett volna, a lábujjhegyen surranó szolgák, időnkint a nagy óra ütése a kesztélyudvaron, mely a lélekharangra emlékeztette, mindez nagyban hozzájárult, hogy a király lelkiismerete nyugtalanodjon.

(Folytatjuk.)

A nagy érdeklődésre való tekintettel a

Cigánybáró

filmet ma és holnap még játszuk

Heyman szinkör

CHANG

a rettenthetetlen elefánt

Hotel Viktoria

Mi újság?

* A Magyar Nemzeti Bank tízenegy percentes osztalékot ad. Budapestről jelentik: A Magyar Nemzeti Bank 1927-es üzleti évének feleslege több, mint 12 millió pengő. Ebből a bank tartalékalapját olyan módon dotálják, hogy az elérje a részvénytőke 20 százalékát. Emellett a részvényesek osztaléka is emelkednék az előző évekhez képest — és pedig tízenegy százaléknál lenne.

CHANG

az Elysee slágere

* Kinevezte a szovjet új római nagykövét. Rómából jelentik: Az olasz kormány hozzájárult a maga részéről ahhoz, hogy a szovjet kinevezze római nagykövét — az elmozdított és száműzött Kamenev helyébe — Kurski igazságügyi népbiztost.

Lovag vagy bandita az Apollóban

* Hirdetmény. A kolozsvári vakok intézetében elhelyezett Varga Sándornak (Varga Rosalia) szülei, avagy hozzátartozói felkértek, hogy saját érdekükben Városháza II. em. 29. sz. szobájában Costa kerületi felügyelőnél jelenjenek meg. Oradea, la 17. január 1928. Primaria.

Nézzé meg újra a Cigánybárót

* Adományok a Deutsch-melegetőnek. A Deutsch-féle melegedőbe, Avram Jancu (Kossuth)-u. f. hó 16-án és 17-én a következő adományok érkeztek: Özv. Czoldán Jánosné 2 kgr. szalonna, Ábrahám Gizella 3 kenyér, dr. Adonyi fogorvos 50 drb. zsemlye, Neubrun Jakabné, a László malom igazgatójának neje 2 egész kenyér, Jakóbi kenyérsütőde fiókja Avram Jancu (Kossuth)-utca 4 kgr. kenyér, Mezőtelegi fűrészgár tisztviselő-kara, hetenként 50 kgr. kenyér, Mezőtelegi fűrészgár munkásai hetenként 30 kgr. kenyér és 5 kgr. kolbász, Kubicek Gyuláné egy egész kenyér, Róna Jenő hentes, Reg. Ferd. (Rákóczy)-ut 53. 5 kgr. kolbász és 3 kgr. tepertő, Kurtág buffet 6 kgr. szalámi, H. Reismann Róza, Samuill Micu Klein (Szabadság)-utca, 1 egész kenyér, Neumann Arnoldné, fakereskedő neje 10 kgr. kenyér. N. N. a legszükségesebbekre 500 lej.

Tudja mi a KLU-KLUX-FLAN ???

nézzé meg a HEYMAN S'INKÖR vasárnapi matinéján. Érdekes, izgató, látványos.

* Ne felejtse el, hogy Harry Piel jubiláris filmje a Nagy cirkusz.

Harry Piel Harry Piel
???????

CHANG

a filmek filme

* Munkáshírek. A nyom munkások f. hó 22-én, déle 10 órakor közgyűlést tartanak a Gutenberg Otthonban. A könyvkötő munkások január 22-én d. e. 10 órakor évi közgyűlést tartanak a Pável-u. szám alatti Munkás Otthonban. A nagyváradi építő munkások helyi csoportja folyó hó 22. délelőtti 10 órakor tartják éves évi közgyűléstüket.

* Jön! Harry Piel. Jön! biláris filmje a Nagy cirkusz

Lovag vagy bandita az Apollóban

* Budapestre utazó olaszoknak páratlan kedvezményt nyújt a Keleti-pályavarral szemben lévő, első PARK-SZÁLLODA, amely nyílen a szobák árából 20 százalék, az éttermi árakból 10 százalék engedményt ad. Igazolványt a kiadóhivatal mindazoknak az olvasóknak akik az Estilap tíz egymás után következő számát betartja. Egyben felhívjuk a szállodának lapunknak más lyén olvasható szíves figyelmére méltó hirdetésére figyelmét.

Jön! Harry Piel

* Halálozás. Oláry dor fényképészt súlyos cs érte, neje, szül. Popa fiatal életének 28-ik évében hunyt. Temetése holnap, teken délelőtti 10 órakor végbe a Körös-oldali háztól.

Mi is hát a házasság

x Minden operett-udor raktáron van a Hegedüs lapiroda zeneműosztályában.

Changot

mindenkinek látni ké

x Dalok, táncok, kuplék és a régebbiek is kaphatók Hegedüs Hirlapiroda zeneműosztályában.

* A CFR. összes vona jegyeket, valamint a csikra jegyeket Nagyvár egyedül és kizárólag a zetközi Hálókocsi Tár nagyváradi fiókja (Heg Hirlapiroda) árusít.

x Orosz, spanyol, népdalok a le-több kaphatók a Hegedüs iroda zeneműosztályában.

x „Die Oper im Heim” kiállítású diszmunka két ben, kapható a Hegedüs lapiroda zeneműosztályában.

Hogyan étkezett I. Ferenc József

Vacsora: tej, kifli, kenyér és citrom

I. Ferenc Józsefről most gyűjtik össze a Hofburg levéltárában azokat az adatokat, amelyek nem politikai jellegűek, semmi közük sincs e nagy hatalom ügyeinek intézéséhez, de épen ezért a legjobban jellemzik az egykori uralkodó egyéniségét.

Érdekes, hogy a volt uralkodó reggeli után mindig a déli étlap összeállításával foglalkozott, amelyet sajátkezűleg írt meg. Nagyobb, de nem hivatalos ünnepeknél személyesen adta ki az utasítást, hogy kiket hívjanak meg asztalához. Ilyen alkalomkor is mindig be kellett neki mutatni az étlapot jóváhagyás végett. Ferenc József erős cenzurát gyakorolt, néha áthúzta az egész étlapot és visszakötötte ezzel a megjegyzéssel: „Nem kell”.

Érdekes, hogy 1898 március 30-án délután 6 órára és két személy részére rendezett dínem nem kevesebb, mint 14 fogásból állott. Ez az ebéd a Burg egyik kistermében folyt le, de hogy ki volt a császárs- és királyon kívül a mások részvevő, azt még máig sem tudják, mert nem derült ki Ferenc József saját kezűleg írt étlapjáról. A legenda azt állítja, hogy

a vendég ez alkalommal Schratt Katalin volt.

A pontosság és kicsinyesség jellemezték a császári háztartást. Egy császárgyakorlat, vagy egy vadászat a kalmával súlyos gondokat okozott a legfelsőbb udvari szakácsoknak, hogy miképpen osszák be a szabott porciókat. Ima egy példa:

Reggeli. Öfelsége a császár részére öt órákor reggel, 14 gramm tea, egy flakon rum, kilenc deka cukor, tíz deka vaj, 12 darab teasütemény, hat szelet kuglóf, négy szelet sajt, egy dió, egy vizespohár tej. Eből a reggeliből azonban gróf Paar főszárnysegéd, két főszárnysegéd, gróf Manzano főudvarmester étkezett és aztán

este hét óráig senki sem kapott semmit enni.

Mit evett este a császár? Aludtjelet, édestejet, két kiflit, négy szelet barna kenyeret és egy darab citromot. El lehet képzelni.

hogyan éhezhettek mellette a főszárnysegédek, fővadászok, főudvarmesterek és lakájok!

Hétköznap délután uzsonnát egyáltalában nem ismertek a császári udvarban és jellemző, hogy az akták között megtalálták egy vacsora étlapjára vezetett következő ceruzajegyzetet: hideg hús egy személy részére négy korona, két személy részére hat korona.

Február 6., 7. és 8-án vonulnak be az ujoncok

(Hirdelmény)

Köztudomásra hozzuk, hogy az 1928. évi korosztályba tartozó ifjak bevonulása és elosztása (incorporare) folyó évi február 6—7 és 8-án lesz.

Ennélfogva a nagyvárad hadkiegészítő parancsnokságánál (Aradi)-ut, jelentkezőik kell mindazoknak az 1906-ban született ifjaknak, akiket katonai szolgálatra alkalmasnak találtak, valamint az 1905, 1904, 1903, 1902, 1901, 1900 és 1899 évben született ifjaknak is akiket az 1928-as éviárral 1927 március—június hónapok folyamán soroztak s alkalmas-

nak találtak katonai szolgálatra, ugyancsak mindazoknak, kik a sorozásról elmaradtak.

Mindezeknek az ifjaknak figyelmét felhívjuk arra, hogy azok ellen, akik nem fognak jelentkezni, bírósági eljárás indul és a törvényes következményeket fognak viselni.

Munteanu alezredes, a nagyvárad hadkiegészítő parancsnoka.

Iliescu őrnagy, a biroul de recrutare organtzare főnöke.

Elítélték Angliában két szovjet-kémeket

Londonból táviratozzák: A londoni esküdtbíróság tegnap tárgyalta Mac-Cortney angol és Hansen német állampolgár büntígyét, akiket

azzal vádoltak meg, hogy Angliában Szovjet-Oroszország javára kémkedtek. Az esküdtsek mindkét vádlottat 10—10 évi fegyházra ítélték.

Nem találják

a tízéves váradai kislány merényletét

Az Estilap tegnapi számában el-sőnek adtuk hírt arról a főlháborító merényletről, amelyet egy minden emberi érzésből következő alak követett el egy tízes-tendő váradai kis proletárlány ellen. Az állatias ösztönöktől hajszolt fiatalember meg is fertőzte a gyereket, akit most a kórház elkülönített osztályán gyógyítanak.

Bár az államrendőrség nagy eréllyel fogott hozzá az elvetem-dett merénylet kinyomozásához, eddig minden fáradozás hiábavaló volt. Megnehezíti a rendőrség munkáját az, hogy a szerencsét-lenné tett kislány édesanyja nem tud a merényletről pontos személy-leírást nyújtani. A szegény asszony csak annyit mond, hogy a merénylet 28 év körüli, magas tő-vésű, fekete hajú, kis fekete baj-szu, állítólag asztalossegéd, de a nevét nem tudja.

Mindezek ellenére a rendőrség erősen bízik benne, hogy a bestiális merénylet a legrövidebb időn belül sikerül elfognia.

Zürichi nyitás

BUDAPESTI 321.—	
Berlin	123.57
New-York	519.07
Budapest	9075.—
Prága	1538.50
Bécs	7315.—
Páris	2040.—
London	2530.25
Milano	2745.—

Váradai árfolyamok	
Pengő	28.60
Csekkorona	4.84
Dinár	2.90
Schilling	23.05

Szabadlára helyezték a magyar költvények két hamisítóját

Párásból táviratozzák: A magyar költvényhamisítás ügyé-ben legutóbb megtartott szem-besítések alapján a vizsgáló-bíró csak, hamisítás és hami-sított költvények forgalomba-hozatalának büntette címén vádat emelt Dietz német

A Városi Vasut autobusz járatai

A Városi Vasut Igazgató-sága ezennel közhírré teszi, hogy a forgalom gyorsítása és összpontosítása érdekében az eddig Str. C. Bratianu (Sza-niszló)-utcán át az Olaszí te-mető felé közlekedő autobusz január hó 20-ától, vagyis a pénteki naptól kezdődőleg szintén a Str. Ciorogariu (Uri)-utcán át fog közlekedni, miáltal ez utóbb nevezett utcán két autobusz fog állandóan járni.

Directiunea Societatea Tramvaielelor, Oradea.

Ma tárgyalják a Bazili Mihály—Popa rágalmozási pert

A nagyvárad közönség előtt ismeretes még az az affér, a mely Bazili Mihály, a villamosmű igazgató főmérnöke és Popa Mihály, a villamosmű főkönyvelője között keletke-zett. A két magas állású tiszt-viselő különböző vádakkal il-lette egymást, amelynek be-vizsgálására annak idején a város külön bizottságokat de-legált.

A Bazili-Popa afférnak azonban csak egyetlen folyamánya lett: egy sajtóper, ama nyilatkozatok miatt, amelyeket a két vitatkozó fél a nagyvárad hírlapokban elhe-lyezett. A járásbíró első ítélete után, amely pénzbüntetésben Ba-zili igazgatót marasztalta el, a törvényszék ma foglalkozik ezzel az ügyel. A bíróság előtt már ko-rára reggel megjelent Bazili Mihály és Popa volt főkönyvelő, mind a ketten ügyvédjük kíséretében. — Bazili dr. Andru Szevért, Popa dr. Bleda Lászlót választotta ügyvéd-jéül.

A nagy érdeklődéssel várt per tárgyalására miután utolsó ügynek volt kitűzve, csak déli 12 óra felé került sor.

* Tovább folyik a vizsgálat a Hermes-piculás ügyében. Emléke-zetes még az a jelentékeny ara-nyu „piculás” botrány, amely a Hermes című intézménnyel kap-csolatosan pattant ki. Ebből az ügyből kifolyólag hosszabb ideig letartóztatásban is volt Schweitzer János, a Hermes ügyvezetője. Schwitzreért édesapja, az Emke-kavéház volt tulajdonosa, aki je-lenleg marosvásárhelyi kávé, — jótállást vállalt. A megkárosított kismemberek száma közel százra te-hető. Schwitzer János ügyében Mitescu vizsgálóbíró tegnap ismét maga elé idézte a károsultak egy nagy csoportját.

22-én, vasárnap este 9 és fél órákor a Film Palace nagytermében

HATSUE YUASA

a japán csalogány egyetlen hangversenye

Műsorán olasz, német (Mozart, Schumann) és eredeti japán dalok. — A japán dalokat eredeti japán viseletben éneklő a művésznő. — Jegyek 50—200 leig a MUSICA-ban válthatók

Gazdálkodónak alkalmas ház gyönyörű lakással, nagy kerttel, igen jó helyen, sürgősen eladó. — **Házak** már 50,000 leitől. — 2—3—4—5 szobás lakásokat keresek azonnalra vagy májusra.

„Ardeal-iroda”

2-101
rövidesen
melletti

FIGYELEM! Hygienikus uri kiszolgálás. 1 borotválás 8, fésüléssel 10 lei, hajvágás géppel 10, frizurára 15 lei, gyermeknyírás 10 és 15 lei, bubi és eton hajvágás 15—20 lei. Elsőrendű szakmunka. Február 1-re elsőrendű szakmunkások felvételnek. **BAJTAY JOZSEF** uri és hölgyfodrász Tache Ionescu (Körös)-utca 3.

Ó-Tátralüred

Slary Smokevec C. S. R.

A Magas-Tátra legrégebbi és legnagyobb magaslatti gyógyfürdője, 1020 méter magasságban.

Tátra-Szanatórium

elsőrangú gyógyintézet vérszegények, neurastheniások, Basedow-kórosok, cukorbetegség, gyomorbajok részére

Kilünnő konyha, diétás kurák, hiszlő kura

Vizgyógyintézet: Szénsavas, törpefenyő-fürdők. Röntgen. Quarz. Inhalatorium. Svéd gimnastika. Szabadlégtorna. Hideg, meleg víz valamennyi szobában.

Tüdőbajok kizárva. Egész évben nyitva.

Kilünnő téli kurák

felséges téli clima, ideális téli sport Szanatóriumi pauszálr beleértve lakás, kütető ellátás, vizgyógyomód, orvosi kezelés Kc 60-tól fölfele. Visszatérésnél 50 százalékos vasúti kedvezmény.

Főorvos: dr Szász Emil

Utleveléket

vizumokat

pontosan, gyorsan elintéz a

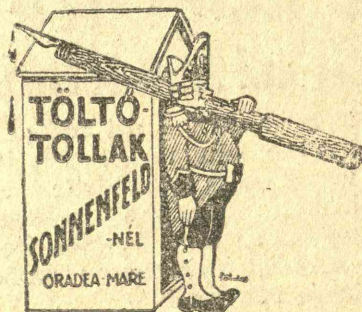
Hegedüs Hirlapiroda

Telefon: 458

Vizumárak

a legujabb rendelkezés folytán a következők:

Magyar vizum ..	660 lei
Cseh ..	580 lei
Osztrák ..	620 lei
Jugoszláv ..	950 lei
Francia vizum ..	660 lei
Olasz vizum ..	680 lei
Német vizum ..	1090 lei

APRÓHIRDETÉSEK

LEVELEZÉS

KORCSOLYAPALYAN megcsodált hölgyet kérem, adjon alkalmat a megismerkedésre, szórakozás céljából. Levelet „Csupa báj” jelígre a Hegedüs hirlapirodába kérek. 9

1917 április 13-án született ikerket (Katalin, Ernő), kihez adta oda az elhnyit dr Butyán Márta. Leveleket Butyán Márta jelígre Esztergom, poste restante kérek. 8

LAKÁS

TÖBB csinos egy ágyas butorozott szoba, központban azonnalra, fűtés és világítással együtt, havi 1500 leiert kiadó. Bővebbet a „Metropol” szálloda portásánál. 3950

KETSZOBÁ, konyha, speiz központban lelépés nélkül azonnalra, két szoba, fürdőszobás a központban február, több két, három, négyszobás lakásom van. Központban nagy szoba, előszoba, fürdőszoba, orvosi rendelőnek, ügyvédi irodának, garzonlakásnak, kiadó. Butorozott szobák, egyszerűek, elegánsak, különböző helyen és árért. Magán-, bérházak, házrészek kedvező feltételekkel. Balázs utóda, Jorga Miklós (Zöldfa) utca 21. Fél 10-től fél 1-ig. 3712

KERESEK egy, kettő, három négyszobás lakásokat jól fizető uri feleimnek február, májusra. **KERESEK** két elegáns butorozott szobát, fürdővel, két uriembernek. Balázs utóda, Jorga Miklós (Zöldfa) utca 21. Fél 10-től fél 1-ig. 3712

KÖZPONTBAN szép butorozott szoba, zongorával, teljes ellátással kiadó. Cim: Vlahuta (Szent János) utca 6. 1000

ADÁS-VÉTEL

JÓKARBAN levő használt verseny kerékpárt megvételre keresek. Cim: a Hegedüs hirlapirodába kérek. 995

GYAPJU, futószőnyeg, prima minőségű, alig használt modern hálószoza butor eladó. Balázs utóda, Jorga Miklós (Zöldfa) utca 21. fél 10-től fél 1-ig. 3712

EGY nagy ebédli, argáman szőnyeg eladó. Cim: Moldova (Kálvária) utca 10. 1

JÓKARBAN levő ruhaszekrény megvételre keresetlik. Lacó, I. C. Badianu (Szaniszló és Ferdinánd király (Rákóczi) ut: sarki kioszk. 10

ALKALMAZÁS

BEJARÓ takarítónő ajánlkozik. Dealului (Heltai) utca 5. 3

Ne vegyen butort,

amíg meg nem tekint ráktárait

Allandóan raktáron: Tele és fétele hálósobák, festett hálósobák és konyhák, leány és gyermekszobák, ebédli, matrácok, hencserek, sodronyágbetétek stb. stb.

Legolcsóbb árak. Kedvező líze és feltételek.

Iosif Vulcan (Nagy Sándor)-utca 10.

ÜGYES 13—15 éves fiut felvesz Takácsné, Ferdinánd király (Rákóczi) ut 57. újságárusító bódé. 997

NÉMET urileány minden házi munkára alkalmas, keres állást február 15-re. Cim: Hegedüs hirlapirodába ker. 980

ÜGYES minden szakácsnő keres állást február 1-re. Cim: Hegedüs hirlapirodába ker. 979

PORTASTANULONAK 14—16 éves, csinos, jómodoru 3—4 középiskolát végzett fiut 2400 lei fizetéssel, lakás és ruházattal fogad: Parkszálló. 2

FIATAL takarítónőt délelőtti órákra keresek. Poetul Giga (Baross) utca 1. Schleifer. 7

JOB családból való urileány, gyerme kmellé nevelőnek ajánlkozik. Cim Hegedüs hirlapirodában. 11

KÜLÖNFÉLÉK

KÖZPONTBAN 15 év óta fennálló nőikalap üzlet, társat keres. Leveleket „Biztos megélhetés” alatt a kiadóba kérek. 968

MOSAST, vasalást vállalom, — háznál is. Dimitrie Canteanir (Beothy Ödön) utca 43. Gálné. 974

IZLETES ebédkoszt kapható özv. Waldmannnál, Dorobantilor (Rulikovszky) ut 20. 4

MÜTEREM vagy műhelynek alkalmas tág, világos helyiség kiadó. Heyman szinkör udvarán 5

IRODANAK, raktárnak alkalmas különböző helyiségek kiadók a Heyman szinkör udvarin. 6

x Minden, ami kotta-alakban megejtent, nálunk kapható. Hegedüs Hirlapiroda zeneműosztálya.

STARADALMAZOTT
SZERKEZET

cserép- vagy vaskályhára szerelve 50% tüzelő megtakarítást eredményez, egy kályhával két szoba fűthető

Gyártja

REICH LÁSZLÓ

műlakatos

General Holban (Széles)-u. 39. sz. Telefon 847.

Próbára

díjtalanul felszerelem

Mechanikai munka

preciz készítését és

molorkerékpárok

javitását

legolcsóbban vállalom

Bedekovich

Oradea

Iosif Vulcan (Nagy Sándor) utca 17.

Nagy áresések a csokoládé és cukorka piacon!

Kandia csokoládé kilója 135 lei
Tunk-massa kilója 150 lei
Hess, Kandia, Melissa, Berindei, Capsa. gyümölcsízű dropsok kilója 68 lei
Suchard kakao kilója 120 és 100 lei
Finom vegyes csokoládé drasztik kilója 160 lei
Csokoládé praliné negyedkilogram vételénél 25 lei

Az összes letező csokoládé gyáráktól a legfinomabb, legfrissebb csokoládé desszertek érkeztek kimerve és dobozokban már kicsiny beni vételénél is angró árban leárusítva. — Kóstoló teljesen ingyen áll a vásárló közönség rendelkezésére 379

Aszodi Sas-palota

x Könyvújdonságot csak Hegedüs Hirlapirodában

Budapestre utazik?

20% engedményt kap mint ezen lap előfizetője olcsó szoba-árainkból,

10% engedményt kap olcsó éttermi árainkból. (Kittinő házi konyha)

5 pengőt megtakarít autótaxi költséget, mert gyalog jöhet 1 perc alatt a pályaudvarra

Ölthon érzi magát jól fűtött szobáinkban.

Elsőrendű kiszolgálás, szigorú családi jelleg.

Sajál érdeke ezen előnyök folytán, hogy vetlen nálunk szálljon meg

GRAND HOTEL

PARK

NAGYSZÁLLODA

BUDAPEST

VIII., Baross-tér 10

a Keleti pályaudvar északi oldalával szemben

Sonnenfeld Adoli-nyomda